

Kiadóhivatal:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással, díj-szabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor. negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítóknak,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TARSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS N. KIR. SELYEMTENYESZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatárs: JANOSITS KÁROLY.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: BODNÁR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

Vármegyénk és a Dunántuli Közművelődési Egyesület.

A D. K. E. folyó évi június 8-án tartja szokásos évi rendes közgyűlését Budapesten. Az egyesület főtákarára dr. Fodor Oszkár terjedelmes évkönyvben számol be az 1908-ik együleti évről. A minden tekintetben tartalmas könyvet alább tüzetesen ismertetjük, itt saját észleleteink, tapasztalataink alapján csupán egy és más megszívlelendő dolgot mondunk el az egyesületre vonatkozólag s talán annak üdvére és érdekében.

A D. K. E. nagy, hazafias célra alakult: A magyar közművelődésnek, hazafias szellemnek terjesztésére, a Dunántulról történő kivándorlás korlátozására s a mennyiben ez nem lehetséges, annak irányítására. E célok elérésére: óvodák, népiskolák s egyéb tanintézetek létesítését, segélyezését, fenntartását, a hazafias szellemben működő s a magyar nyelv terjesztésében kitűnt tanítók, óvónok s a magyar nyelv elsajátításában nagyobb előmenetelt tanusító tanulók jutalmazását, sőt végül magát az iparfejlesztést is tüzte ki nemes feladatául.

Világért sincsen szándékunkban kicsinyelni azt a nemes önfeláldozás számba menő munkásságot, amelyet egyes lelkes férfiak fejtettek ki az egyesület érdekében, néhányuk lángoló, fáradhatlan ügybuzgalma ugyszólván »nem e világból való«, mindennek dacára elszomorító tényként kell megállapítanunk, hogy a nagy remények között alakított egyesület a fent vázolt hazafias hivatását — legalább olyan mértékben,

amint kellett és kívánatos lett volna, be nem töltötte, sőt még csak meg sem közelítette.

De hát mi ennek az oka?

Oka legelsősorban maga a közönség, mely elmondhatni, még a mai napig sem értette meg a D. K. E.-nek nemes, hazafias, országmentő célját. Nem elszomorító, sőt mélyen lesújtó jelenség példának okáért az, hogy pár évtizedes fennállás után az egyesület vagyona a 1908 év végén nem több, mint 161,533 korona 73 fillér? Micsoda honmentési akciót lehet ezzel a nyomorúságos összeggel kezdeni? Ugyszólván semmit. Fészkelődő románjaink egy hét alatt többet összeadnak ennél, egy kulturális (?) organum, például valamelyik bukás szélén álló lapnak felsegélésére, vagy egy-egy magyar gyűlöletet ordító, hüvösre ítélt »mártírnak« anyagi gyámolítására. Lám a D. K. E. évkönyve már »nagy társadalmi érdeklődésnek« jelenti ki a tagok számának 18 alapító, 8 pártoló és 109 rendes taggal való gyarapodását is!

Hiba van tehát a közönségben is; de van hiba másutt is. Mi például nem tartjuk elégségesnek azt a csekély életjelt, amelyet az egyesület jobbjára csak így évi közgyűlései alkalmával ad magáról. Állandó, közvetlenebb összeköttetést kell keresni a közönséggel s nemszak nyomott betűkkel, de a szó varázserejével is figyelmeztetni kötelességére. Nem hisszük, hogy pár százezer »Balatoni fürdő-kalauz« s a vidéket elárasztó nyomtatvány tenne akkora hatást, minthogyha Széll Kálmán, Pallavicini Ede, Rákosi Jenő odaállanak a közönség elé s

kimondják azt a pár szót: adjatok, mer-kell; mert a hazának, a magyar nemzetnek faji és nemzeti szupremációjá fordul meg minden koronán. Egy lelkes agitálókörut ezekkel, meg ezekkel szaporítaná a most gyér tagok számát. Nem akarok dicsekedni, de én a kis ember, ezelőtt 15 évvel egy nap alatt 45 tagot gyűjtöttem csak Szekszárdon a DKE.-nek, Széll Kálmán, Rákosi Jenő egy negyedóra alatt ezeket nyernének meg e vármegyében a szent ügynek. De hát ne legyen vád, csak az igazság konstatálása — bizony a D. K. E. nagyon lebecsüli Tolnavármegye kulturális áldozatkészségét. Eddigél még sekinek sem jutott eszébe, hogy bennünket is bevonjon ebbe a nagy érdekközösségbe, a nemzetfentartás nagy, dolgozó műhelyébe. Nem volt itt egy árva vándorgyűlés, egyetlen egy lélek, aki csak meg is kérdezett volna bennünket, hogy hát jöttök-e, akartok-e velünk tartani a nemzetfentartás nagy munkájában. A D. K. E. és Tolnavármegye annyira idegen, elszigetelt állapotban él egymástól, hogy az évkönyv adatai szerint Tolnavármegye alispánja még most is — Döry Pál s Széchenyi Sándor gróf, volt főispán is, Nagydoroghon és Szegváron és nem Szekszárdon lakik.

Szekszárd tehát nem létező földrajzi fogalom. Pedig kár. Most, hogy a D. K. E. rátalált s reátért az igazi siker elérhetésének eddig még nem taposott gyalog utjára s tömöríti a különféle irányú, de egycélú közművelődési egyesületeket, nem volna szabad megfélemedezni mirőlünk se, mert a különféle társadalmi egyesületek összefűzött

Babits Mihály verseiből.

I.

Anyám nevére.

Hajnalka volt az édesanyám,
Hajnalka születtem én.
S lelkemben már ily fiatalon
Nincs hajnal, semmi remény;
Nincs hajnal, semmi vidámság,
Nincs hajnal, nincsen öröm;
Hajnalka volt az édesanyám,
S csak alkony az örököm.

Hajnalka volt az édesanyám:
Kedélybeteg, árva nő ma;
Mióta meghalt édesapám,
Házunk oly szomorú, néma;
Mióta meghalt édes apám,
Házunk oly hallgatag, árva;
Gyermekkoromban — szegény fiú —
E házba valék bezárva.

Novemberben születtem én,
Hajnalka volt az anyám:
Ah, anyai gondja volt, szegény,
Hogy gondolt volna reám?
Hogy gondolt volna fiára,
Ki titkon bura hajolt?
(Hajnalka volt az anyja, de ő
November gyermeke volt.)

Síromra, ha meghalok, ez jön:
„Itt nyugszik az, ki nem élt:
Nem nyult az élberakotthoz,
Jöhetteneket remélt.
Világa nem a nap vala,
Csak a kölcsonfényű hold:
Hajnalka volt az anyja, — de ő
E hajnal alkonya volt.

II.

Hunyt szemmel...

Hunyt szemmel bérceken futunk,
S mindég csodára vágy szívrünk:
A legjobb, amit nem tudunk,
A legszebb, amit nem hiszünk.

Az álmok sikos gyöngyeit
Szorítsd, ki únod a valót:
Himezz belőlük
Fázó lelkekre gyöngyös takarót.

III.

Itália.

Itália! tudom városaid csodálni,
Hol dús sikátoron vidám nép inceleg.
Lázás az ily szűk ut, mint testben kék erek,
S nemes, habár hanyag, szennyben is királyi.

Vonzanak íveid s tünt fényed palotái,
Arkádok, oszlopod, a sугaras terek,
Hol elszédülnek az ideges emberek,
Vonzanak a sötét toronylépcsők csigái.

De nem kékebb eged és a dombod se zöldebb,
Mint honi dombjaink s a dunántuli ég,
E gömbölyű, szelíd, színjátékos kék vidék.

S olasz szív nem lehet emlékektől gyötörtébb
A vén boltok alatt, az ósok piacán,
Mint én, ha földeden bolyongok bús hazám!

IV.

A lyrikus epilógja.

Csak én bírok versemnek hőse lenni,
Első s utolsó mindenik dalomban:
A mindenséget vágyom versbe venni,
De még tovább magammal nem jutottam.

S már azt hiszem: nincs rajtam kívül semmi;
De hogyha van is, Isten tudja hogy' van?
Vak dióként dióban zárva lenni
S törésre várni, beh megundorodtam.

Büvös körömből nincsen mód kitörnöm,
Csak nyilam szökhet rajta át: a vágy —
De jól tudom, vágyam sejtése csalfia.

Én maradok: magam számára börtön,
Mert én vagyok az alany és a tárgy,
Jaj, én vagyok az omega s az alfa.

Néhány szó a június kilencediki hangverseny szereplőiről.

Irta: Krammer Zsófia.

Bársony István.

Lapozgatók. Falom a betűket. Valami mérhetetlen, valami csodálatosan nagy gyönyörűségem telik benne. Boncolgatom szerzte a gondolatokat, az egymáshoz fűzött csengő mondatokat. És látok. Látok egy embert; szeretetből, a szép iránti rajongásból, fenségéből összeszött emberi lelket. Ott van a betűk mögött, a könyv szellemében az aranyszavú, gyöngédlelkű költő: Bársony István.

Valamit megtanultam tőle. Meglátani a természetet. Ugy, a hogy ő tudja érzéseinkbe belelopní a maga rajongó szeretetét a természet iránt: nem tudja senki. Hőse a pusztá, a lép, a róna, az erdő. Nekik suttogja el szerelmes szavát s az ő bugásukat hallgatja el hajnalpirkádástól napestig, szürkülő alkonyborulástól reggeli

gyöngysorában mi is nagy értéket képviselhetnénk. A D. K. E. egyesület évi 2000 koronát áldozhat csak hazafias tanítók és tanulók jutalmazására s mi az idén is 4500 koronát osztottunk szét. Ime tehát a kapocs, amely szorosabban összefűzhetne bennünket. Tolnavármegye közönsége az alapító oklevél szerint nem mondhatna le ugyan erről a jelentős összegről a D. K. E. javára, de ha a D. K. E. kezdeményezné, csekély áldozatkészséggel itt is meg volna alapítható a vármegyei közművelődési egyesület. Nem kellene azonban sem a társadalmat, sem a vármegyét valami nagyobb új adóval terhelni, elég volna például, ha mint más vármegyékben, úgy itt is a közművelődési egyesületre ruháznák a jutalmak szétosztásának tiszteit, amely egyet aztán, mint a D. K. E. fiókja működne. Simontsits Elemér mostani alispánunk már is felismerte nagyobb erkölcsi értékét és jelentőségét annak, hogy a jutalom-díjakat tekintélyes megyebizottsági tagok osztsák szét. De nem hatványozódnék-e meg értéke minden egyes koronának, ha azt minden esztendőben a megalakítandó Tolnavármegyei Közművelődési Egyesület adná át a megjutalmazottnak s a szegény kitüntetett falusi tanítóra nem buzdító, élete fogytáig emlékében maradó *megbecsültetés* lenne az, ha olykor-olykor egy-egy vándorgyűlés keretében a D. K. E. vezetősége, tehát országos nevű férfiak olvasnák le reszkető kezébe szorgalmának, mélyen gyökerező hazafias érzésének némi kis anyagi jutalmát?

Meg kellene tehát elsősorban alakítani a Tolnavármegyei közművelődési egyesületet, s ezt, hogy vármegyénkkel végre-valára összekötő kapcsot teremtsen: a D. K. E.-nek kellene kezdeményezni. Így, de csakis így, aztán lehetne kis eszközökkel is jelentős kultur-eredményeket elérni.

Képviselőink, kir. tanfelügyelőnk ott ülnek a D. K. E. választmányában, résztvesznek bizonyára a június 8-iki közgyűlésen is, ezért egy pár lelkes szóval figyelmeztethetnék a vezetőséget, hogy Tolnavármegye szintén vérzik a kivándorlás által okozott súlyos sebektől, egyes vidékei még ugyan szilárdak a nagy erővel itt is folyó pángermán izgatásokkal szemben, de nem

tudjuk mit hozhat a jövő. A D. K. E. hivatala tehát még koránt sincsen betöltve, itt reá nagyon szép, de nagyon sürgős feladat, sőt kötelesség vár. Mondják meg nyílat, azt is, hogy némiképp talán fájhat is ennek a szépséges s mégis csak *dunántuli* vármegyének az a bizonyos mellőzés s hogy mintegy kiközösítettnek érzi magát abból a kulturális tevékenységi körből, a melynek pedig intelligenciájánál fogva jelentős munkáló tagja lehetne. Szóval, hogy Szekszárd, illetve Tolnavármegye is megérné ama bizonyos párisi misét, vagyis miként más városok, megérdemelne még a mostani borzalmas vasuti összeköttetés mellett is egy kis — vidéki excursiót . . .

A dunántuli közművelődési egyesület évi közgyűlése és évkönyve.

Az ország egyik legnagyobb közművelődési egyesülete, a Széll Kálmán, Pallavicini Ede gróf és Rákosi Jenő vezetése alatt működő Dunántuli Közművelődési Egyesület június hó 8-án Budapesten, az Ujváros háza közgyűlési termében tartja meg évi rendes közgyűlést, melyre az egyesület főtitkári irodája (Budapest, VII., Dohány-u. 39. I. 7.) adja ki a kedvezményes vasuti jegy váltására szóló igazolványokat. A dr. Fodor Oszkár főtitkár szerkesztésében megjelent hatalmas évkönyv, mely a DKE. utolsó évi munkásságáról beszámol, megemlékezik az országos közművelődési kongresszus ama fontos eredményéről, hogy megalakult a nemzetiségi mozgalmak és támadások ellensúlyozására az Országos Közművelődési Tanács, mely hazánk valamennyi kulturális területét s egyesületét egy egységes programban összeforrasztja. E tanács megalakulása a DKE. öntudatos kulturpolitikájának elismerését is jelenti egyben, mert az új országos fontosságú kulturális fórum elnöki székébe Széll Kálmán, a DKE. első elnöke s mai díszelnöke került.

Mindama kulturális mozgalmakban, melyek a lefolyt évben szerepet játszottak, a DKE. is kivette a részét. A lefolyt esztendő az erőtűjtés szempontjából öröndetes eredményekkel járt. A társadalom mind szélesebb köreiből kezd érdeklődni a DKE. munkássága iránt, mely a Dunántul tizenegy vármegyéje területén egyre intenzívebben gyakorolja áldásos működését. Az 1908. év során 18 alapító, 8 pártoló és 109 rendes taggal gyarapodott a tagok létszáma.

Beszámol a jelentős a soproni kulturális népről, mely fényes bizonyossága volt annak, hogy a soproniak együtt éreznek azokkal az elvekkel és törekvésekkel, amelyek a DKE-t két évtizedes fennállása során vezetik. Fentartotta az

egyesület a tárnoki (Fehérmegye), a városi (Veszprémmegye), a vimpáci (Sopronmegye), a szári (Fehérmegye), a tajáni (Komárommegye) kisdudóvókat, segítette a Soproni Irodalmi és Művészeti Kör gyermektelepítési akcióját, mint új falusi népművelő intézményt, a Dunántul a népakadémiákat is meghonosítja. Egyelőre Komárommegyében kezdte s támogatja ezek szervezőjét, *Kertész Ferencet*, ki eddig öt községben alapította meg s összesen mintegy 80 népszerű ismeretterjesztő előadást rendezett. Munkájában a Uránia Egyesület tetített képekkel, a közoktatásügyi miniszterium a DKE. felterjesztésére pedig államsegélyvel támogatja. A magyar nyelv tanításában kitűnt tanítók és papok segélyezésére 2000 koronát fordított, azon összegeken kívül amelyet a Somogyvármegyei Közművelődési Egyesület e célra kiosztott.

Öt közművelődési egyesület munkálkodott a lefolyt évben azon nagy nemzeti célok megvalósítására, amelyek érdekében a DKE. tevékenykedik a Dunántul 11 vármegyéjének területén a műveltség terjesztésére és a közjólét emelésére. A Komárommegyei és Városi Közművelődési Egyesület élén *Sárközy Aurél* kir. kamarás, mint elnök és az év egy részében *Lőrinczy György* kir. tanfelügyelő, mint főtitkár fejtett ki áldásos tevékenységet; A nagy elfoglaltsága folytán visszalépett *Lőrinczy György* helyére, ki alelnök lett, *Witausek Károly* tb. megyei főjegyzőt választották meg, aki ugyanabban a szellemben vezetett tovább a Komárommegyei és Városi Közművelődési Egyesület ügyét, mint a mely szellemben *Lőrinczy György*, a hazai irodalomnak eme jelese, annyi lelkesedéssel és eredménytel munkálni törekedett.

A Somogyvármegyei Közművelődési egyesület élén *Kapotsfy Jenő* főispán és dr. *Andorka Elek* főjegyző állanak, kik az igazgatósággal egyetemben irányítják e fontos fiókegyesület működését, amelynek nem egy jelentős eredményéről számol be az évkönyv.

A Pécs-Baranyavármegyei Közművelődési Egyesület gróf *Benyovszky Mór* és *Erreth János* főispánok vezetésével intenzívebb működését szintén ez évben kezdte meg. A Zalavármegyei Közművelődési Egyesület, mint a Dunántul Közművelődési Egyesület nemzeti munkájának legujabb műhelye, ritka lelkes tevékenységgel kezdte meg agitációját gr. *Bathhány Pál* főispán elnök és dr. *Ruzicska Kálmán* tanfelügyelő vezetése mellett.

Gróf *Széchenyi Viktor* főispán már megindította a Fehérmegyei és Székesfehérvár Városi Közművelődési Egyesület szervezésének munkálatait s így e fiókegyesület is a megvalósulás stádiumához közeledik. A Fehérmegyei Irodalmi és Közművelődési Egyesület pedig megindította a tárgyalásokat, hogy egyesületünkkel szorosabb kapcsolatba kerüljön. Székhelyét az egyesület

biborhasadásig. Munkáinak minden lapjából felém sugárzik a természet életének legkisebb mozzanata. Nem hagy elrepülni egyetlen szellőt sem, hogy abból a legcsodálatosabb hangokat meg ne hallja, hogy lelkének minden parányával összhangzásba ne hozza. Ellesi lélekzetvételeit ennek az örökké mozgó, örökké megújuló és elenyésző életnek, mint a hogy dobogó szívvél lesi az ifjú édes párjának minden gondolatát, minden érzését. S mégis vágyó-vágyódásának „arasznyi világ” ez. Zsonganak lelkében az álmodások és megcsendül fájdalma, hogy nem válhatnak ezek az álmok mind valóra. Hogy emberi életének rövidségében nem lehet övé a természet egész nagysága, hogy szépségeket áhító szeme csak a lehajló ég kerületéig tudja felfogni a mindenség nagy pompáját. Szomjuhozza azokat és gyötri az elérhetetlenség. S vágyódásának fájó gyönyörűségéből pattannak ki a legszebb hangok.

Dalol a madár. Bontogatja szárnyát a csöppnyi fióka, vagy kicsiny párját szölogatja a him. Bolondos tapsifülesek játszadoznak a tarlónkon vagy földgöngyök között. Daliás szarvasok vivnak elkeseredett párbajokat sutáikért. Fehérselymes kócsagok huznak rengő nádások fölött s fényes tollu gácsérok vonulnak át a réti tavak felett. Tavasz ujhodások mámorba ejtő illata, forró július elbágyasztó csendje, magyar ősznek aranyba folyó szépsége és téli éjszakák holdsütötte, gyémántragyogású, hópihés fái kísértnek.

Hol láthatnám én ezeket, kőfalak közé zárt gyermeke az életnek. És mégis látom. Amint olvasom Bársony munkáit mind előmbe tűnnek.

Mindent látom, mindent érzem. Le szeretnék borulni én is a föbe. Szájam rányomni egy kivájt üregre és belekialtani, hogy a földnek minden porcikája meghallja, megértse azt a mérhetetlen gyönyört, mely átjár. Látni akarok, hallani akarok. A csöndben megelevenedik előttem az élet, mely az „Erdőn-mezőn” folyik. Az élet, mely ott játszódik le a sűrűségben, míg bejárja a cirkusból kiszabadult „Rabkirály”, a berber oroszán. S embereket látok, kiknek léte, lelke, élete a vadon, a pusztá sajátosságaiából sarjadzik. Minden gondolatom bekapaszkodik a leirt képekbe, nem akarok elmozdulni tőlük. És meggyötörnek engem is az elérhetetlenség vágyai, fájó érzései.

Csend. Nincs más, csak elszibbasztó csend. Azután a lapok egyhangu zörgése hallik, amint lázasan forgatom őket. Valami mérhetetlen, valami csodálatosan nagy gyönyörűségem telik benne. Boncolgatom szerzte a gondolatokat, az egymáshoz fűzött csengő mondatokat. És látok. Látok egy embert; szeretetből, szépség iránti rajongásból, ténsegből összeszött emberi lelket. Ott van a betűk mögött, a könyv szellemében, az aranyzavú, gyöngédlelkű költő: Bársony István.

Fráter Loránd.

Emlékezem. Mint mikor az aeol-hárfa utolsó rezdülése elhal, hogy valami fájó nagy gyönyörűség marad lelkünkben utána, mint mikor az alkonyati szellő szomorú bugása hallatszik, hogy mámoros reggelt lássunk reája; mint amikor megszakad egy hang, úgy hogy annak utolsó

rezgését örökké halljuk: úgy emlékezem Fráter Loránd dalaira és énekére. Hány dallam csengett már azóta fülemben: azokat a dalokat nem ölte ki a lelkemből. Hallom őket mindig. És gyönyörűség tölt el, hogy újból fogom hallani, hogy ujakat fogok hallani. Ujakat, melyek szintén ennek a melegsivü embernek ajkán, lelkéből bontogatják szárnyukat. Amelyek felfakadnak arany ragyogással, csöndes lágyssággal, elsimogatják, elbecézik az érteket, lehűtik a lázongásokat, kavargó indulatokat s nem adnak mást, mint mély, erős érzéseket, könyvtől enyhített fájdalmakat. Most még csak emlékezem és várok. Emlékezem! Mint mikor az aeol-hárfa utolsó rezdülése elhal, hogy egy idő múlva új hangok bolygassák hurjait; mint mikor az elmúlt alkonyati szellő csudálatos bugására várjuk édes testvérét, a harmatos és mégis más reggeli fuvalmat; mint amikor megszakad egy hang, hogy azt örökké halljuk, édes vágyódással mindig visszavárjuk: úgy emlékezem, úgy várom újból Fráter Loránd dalait és énekét.

Geyer Stefike és Dienzi Oszkár.

Fiatal, bájos leány. A lelke még csak most bontakozik. Olyan üdén, olyan tisztasággal, mint a tavaszi reggel. Mint maga a tavasz, amelyből kicseng már egy-egy forró lehelle a nyárnak. Már sejtí az életet és csodálja, már megejtette a napok gyönyörűsége és már megérzi a fájdalmat, ami az elborulásokban rejlik. Most csupa hang a lelke, zene és dallam. Édes megejtések és tiszta vágyakozások laknak benne. A szó még félénken tör utat az ajkán, midőn lelkét ele-

Székesfehérvárra helyezte át és így legközelebb a vármegyében is tényleges szerepe lesz a vármegyei kultúregyesületnek. Az ez évben megalkult Veszprémi Magyar Közművelődési Egyesület azonban nem kívánt a DKE.-hez csatlakozni.

Gyarapította a lefolyt évben a Dunántul könyvtári hálózatát is az egyesület, amennyiben már 106 nép-vándor és gazdasági népkönyvtár fölött rendelkezik a DKE., mely mindezekig is jelentékeny és sikeres eredményű tevékenységet fejtett ki a hazai irodalom terjesztése és ez által a nép művelődésének emelése érdekében. A komárommegyei könyvtár segélyezésén kívül 250 korona könyvtárkezelői jutalmat folyósított. Vármegyénkben Szalay Sándor tanító, Gindl család községben, 50 korona jutalmat kapott. Az egyesület vagyonállománya 161533 korona 73 fillér és az 1909 évi költségelírányzat 54855 korona 43 fillér kulturális kiadást irányoz elő.

De a DKE. hivatott vezetőinek nemes törekvéseit és hazafias buzgalmát eredmény csak akkor kísérheti, ha az egész országnak társadalmi értéklődéssel és hazafias segélyezéssel támogatja azt és e helyről is felkérjük mindazokat, kik a nemzeti kultúra eszméiért lelkesedni tudnak, a fontos feladatokat teljesítő DKE. támogatására. Adományokat az egyesület céljaira lapunk is elfogad.

A DKE.-ben a tagok kötelezettségei a következők: a) az örökös tag legalább 2000 korona alapítványt tesz s legfeljebb 5 év alatt befizeti; b) az alapító tag legalább 200 korona alapítványt tesz s azt 5 év alatt befizeti; c) a pártoló tag legalább 5 egymásután következő évre évenként 20—20 korona fizetésre kötelezi magát; d) a rendes tag legalább 10 évre 4 korona évi tagdíj fizetésére vállal kötelezettséget; e) a gyámoltató tag az, aki a d) alatt említett tagsági díjnál kisebb összeggel vagy adománnyal járul az egyesület céljaihoz.

A tagsági díjak és adományok a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bankhoz (Budapest, Dorottya-utca 6. sz.) küldendők.

VÁRMEGYE.

Bizottsági ülés. Tolnavármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 9-én tartja e havi ülést Apponyi Géza gróf, főispán elnöklete alatt.

VÁROSI ÉLET.

Városi közgyűlés. Szekszárd r. t. város képviselőtestülete dr. Szentkirályi Mihály polgármester elnöklete alatt f. hó 3-án tartotta meg tavaszi rendes közgyűlését, melyen a következő határozatokat hozták: 1. Jegyzőkönyv hitelesí-

mezni akarná, de belül csupa harmónia. És ennek a fiatal, bájos leánynak kezében van a hegedű. Amit elmondani nem lehet szóval, azt mind belelephatja a négy hurba. Amit leírni csak félve merne, azt belelehelheti a muzsikába. Gyermekkorában már megbüvölte Európát játékaival. Mivé válhatott kezében most a hegedű, midőn a forró, tiszta, gyönyörűséges leányalmok, a megsejtett fájdalmak és szépségek ezerféle rezdülését zengheti a hurokon. Mikor a nagy zeneköltők lelke már utat találhat lelkéhez s azokat megértve, megérezve hóféhér leánylelkében rejtőzött dús gazdag színskálával adhatja vissza. És hegedűje mellett szólani fog a zongora is. Finoman, mintha csak körülhugni akarná, mintha csak a hangokat akarná megvilágítani. Mintha csak egy sugár volna, mely a ragyogó hóféhérséget még ragyogóbbá, vakítóbban fényessé teszi, amint véle játszik, amint suhan mellette, véle: Dienzl Oszkár csodálatos lágyságu, remek kísérő játéka.

Hazlsinszky Hugoné.

Mi még alig hallottunk nevéről, pedig Fama asszony beszélhetne róla. Beszélhetne azokról a nagy sikerekről, melyek játékát mindenkor kísérték, ha a játékonyság szolgálatában kicsalta a zongorából a puszták dalait. Elmondhatta volna már nekünk is, hogy milyen csodálatos szépséggel fakadnak fel ujjai alól a magyar dalok, hogy miként férközik közel a szívünkhöz, ahogy gyönyörű nótáink édes zengését tudja visszaadni. Mintha ott rezegne a puszták napfénye, csodás délibája; mintha a karamok mel-

től felkértek: Bognár Albert és Majsai György. 2. Az 1908. évi városi számadást Schneider János hozzászólása után 249 610 kor. 74 fill. bevétellel, 234 279 kor. 77 fill. kiadással, 15 330 kor. 97 fill. pénztári maradvánnyal, 57 460 kor. 60 fill. követeléssel és 355 130 kor. 60 fill. szervenő vagyoni állapottal elfogadták. 3. A fogyasztási adók 1907. évi számadását szintén elfogadták. 4. A hatósági husszék felállítását dr. Leopold Kornél, Nagy György, Boda Vilmos, dr. Zsigmond Ferenc, Szuliman György és Eisler Manó állatorvos hozzászólása után elhatározták. 5. A Fehér-féle házról a Sédpatakon levő nagyhid zugójának helyreállítását elrendelték. 6. Tóth Gyula és társainak a fogadó, vendéglő, kávéház és kávémérési iparokról szóló szabályrendelet megváltoztatása iránt előterjesztett kérvényét elutasították. 7. A tárgysorozat kimerítése után dr. Albers Rezső kérdést intézett a polgármesterhez az iránt, hogy van-e tudomása arról, hogy a rendőrkapitány egy jogerősen engedélyezett építkezést megakadályoz. A polgármester válaszában kijelenti, hogy erről közvetlen tudomása nincs. Tudja azonban, hogy ebben az ügyben a rendőrkapitány ellen fegyelmi folyik. Török Béla, dr. Leopold Kornél, dr. Albers Rezső és dr. Horváth Jenő felszólalása után a képviselőtestület megbizta a polgármestert, hogy az ügy miben állásáról szerezzen meggyőződést és ezt jelentse be.

HIREK.

— Személyi hir. Apponyi Géza gróf főispán meghosszabbította angliai tartózkodását. E hó 8-án azonban Szekszárdra érkezik s 9-én elnököl a közigazgatási bizottság ülésén. — **Szabó Károly** országgyűlési képviselő kedden részt vesz a D. K. E. budapesti közgyűlésén, a jövő szombaton pedig Kabára utazik, ahol **Pap Elek** országgyűlési képviselőjének 25-ik évfordulóját ünneplik.

— Kinevezések. Örömmel értesülünk, hogy **Surányi Viktor** számtanácsos, beregszászi, több évtizeden keresztül szekszárdi lakos barátunk az egri pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség főnökévé nevezetett ki. Gratulálunk a megérdemelt előléptetéshez.

A magyar kir. pénzügyminiszter **Keszthelyi Károly** szekszárdi kataszteri irodástisztelet Győrbe kataszteri becsőbiztossá nevezte ki.

A vallás és közoktatásügyi miniszter **Hoffman Sándor** szekszárdi közalapítványi erdőmestert erdőtanácsossá nevezte ki.

— A táblai elnök Szekszárdon. A mint már jeleztük, **Balogh Károly** táblai elnök **Módy Béla** táblai titkárral f. hó 2-án Szekszárdra érkezett s itt megvizsgálta a törvénykezés menetét. Az elnök tiszteletére **Hazlsinszky Géza** kir. tör-

vényszéki elnök naponként ebédet adott, amelyen átlag 20—22 meghívott vett részt. A táblai elnök tiszteletére pénteken este a bírói kar is sikerült bankettet rendezett.

— Kötüntetés. A király **Urspringer Mátyás** dunaföldvári pénzügyőrnek 40 évi működése alatt kifejtett szolgálatai elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— Tudorrá avatás. Dr. **Pártos Gyula** és **Halmos József** szekszárdi ügyvédjelöltek, akik közül az első már az államtudományok tudora volt, a kolozsvári egyetemen a múlt héten a jogtudományok doktorává avatták.

— Szabadságolás. **Szévald Móric**, tamási-i járási főszolgabíró folyó hó 1-től kezdődő négy heti szabadságra ment. Távolléte alatt **Reich Oszkár** szolgabíró helyettesíti.

Dr. **Hilbert István** szekszárdi városi tanácsnok folyó hó 10-től négy heti szabadságra megy, melyet Hévízen tölt.

— Államvizsga. **Vendl István**, szekszárdi ügyvédjelölt Pécszt jó sikerrel tette le az államtudományi államvizsgát.

— Kötüntetett vincellér. A földművelésügyi miniszter **Czirák Ádám** szekszárdi lakosnak, aki néhai **Szeremley Lajos** volt kuriai bíró szökevényben 38 éven át mint vincellér szolgált, 100 korona jutalmat adományozott és nevezettet elismerő oklevéllel is kötüntette. A száz koronát aranyban dr. **Szentkirályi Mihály** polgármester adta át a hü szolgálatáért megjutalmazott munkásnak.

— Mérnökválasztás. Szilágyi László, a helybeli ármentesítő társulat törekvő segédmérnöke a mohácsi ármentesítő társulathoz végleges minőségben szakaszmérnökévé választatott.

— Államsegély. A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter a madocsi ref. IV. tanító fizetésének kiegészítésére 900 korona államsegélyt engedélyezett.

— Csók István Baranyában. Csók István, a Sárköz jeles festője hűtelen lett hozzánk s már éveken keresztül Baranyát keresi fel nagy előszeretettel. Jelenleg is már jó két hete időzik Darázs községben.

— Késmárky István felolvasása. Földink, dr. Késmárky István, a pécsi jogakadémia tudós tanára, lapunk kiváló munkatársa felolvasást tartott a baranyamegyei Szentlőrincen: „*Régi magyar társas szokások*” címmel.

— Közigazgatási konferencia. A vármegyei tisztviselők országos egyesülete pünkösdi vasárnapján tartotta első közigazgatási konferenciáját Herkulesfürdőn. A konferencia vendégeit Krassó-Szörény vármegye tisztikara élén Issekutz Aurél alispán üdvözölte. A Fazekas Ágoston elnöklésével tartott konferencián Majzik Viktor hevesi alispán, Benkő Albert, Horváth József, Perenyi Kálmán tartottak felolvasást. Utóbbi az egyke-rendszer megakadályozását s a szegényügy országos rendezését sürgette. Szabó Géza, Pestvármegye tb. főjegyzőjének indítványára a kongresszus állást foglalt a vármegyei számvevőségek sürgős visszaállítása mellett. A társaság ezután nagyobb kirándulást tett, megnézte a Kazán-szorost, az átvágásokat, Adealét. Tolnavármegyéből a következők vettek részt a szép kiránduláson: dr. Dragits Imre tb. főorvos, Papp Gyula h. árv. elnök, Rassovszky Julián főszolgabíró és Nagy István főszolgabíró nejevel.

— Pénztár vizsgálat. Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő f. hó 2-án megvizsgálta a szekszárdi polgári iskola pénztárát.

— Eljegyzések. **Fent István**, selyemgyári tisztviselő eljegyezte **Szabó Olga** szekszárdi-újvárosi helyettes tanítónőt.

Weigand András kereskedő eljegyezte **Bence Pannuskát** Szekszárdon.

Jákob Konrád belecskai segédjegyző eljegyezte **Patay Pál** ref. tanító leányát, Ilonkát Bátoról.

Szauer Antal, főispánunk högyérszi köre-része május hó 31-én jegyezte el **Duzson Rettinger** István kántor tanító leányát, Paulácskát.

Strasser Vilmos, a Muth-pusztá berlője eljegyezte **Bruck Elzát** Székesfehérvárról.

Deák Miksa (Budapest) eljegyezte **Strasser Sárkát** Paksról.

Levitky Károly dr., székesfővárosi orvos, **Levitky Albert** m. kir. főerdőmester fia Simon-tornyáról, pünkösdi másod napján eljegyezte **Lipovniczky Saroltát**, Lipovnoki Lipovniczky István kárbeclő felügyelő és miniszteri országos gazdasági tudósító, kedves és bájos leányát. A völgyény egyébként, mint hazánk skiff bajnoka ismeretes a sportkörökben és a múlt évben is

lől szakadtak volna a hangok, mintha benne csengene a ménesek nyargaló futása, kolompok zengése, pásztor tilinkója, hogy könnybe lábad szemünk hallatára, pedig hát:

„Tudja a jó Mindenható,
Mi van azon sírnál való,
Hogy a ménes ott delelget
Valahol a csárda mellett.” [Szabolcska M.]

És belezug Északról jövő fenyőzugas, harkályok kopácsolása; délkeleti galambbugos háznak csendes tisztasága, sziklák gördülése, amint havasokból zuhannak a völgynek. Milyen művészetet ad az egyszerű dallamokkal és milyen fenséges összhangokat teremt játéka közben. Elmondhatná Fama asszony, hogy csodálni és szeretni, szívünkbe zarni fogjuk művészi játékát, játékának lelkünkbe markoló zengzetességét.

A szekszárdi dalárda.

Alig néhány hete indult utnak. Alig néhány hete állottunk meghatva és gyönyörűséggel eltelve zászlóbontásuknál. Alig néhány hete csendültek fülünkbe dalaik. S most újból megszólalnak. Szeretettel, lelkesedéssel várjuk őket. Zengő dalaikból újabb ágat fűznek az eddigi babérhoz, újabb dicsőséget hoznak a zászlójukra. Várjuk őket második lépésüknél reménykedő bizalommal, megértő szeretettel, várjuk őket az élvezet előérzetével, a lelket nemesítő érzések várakozásával. Csendüljön meg a dal, zengjen az ének. Gyönyörűséget fogunk lelmi abban!

az Angliában megtartott olimpiai versenyen két első díjat nyert.

Abrahám Rezső simontornyai izr. tanító eljegyezte Öcsényből Deutsch Ignác és Glancz Mária leányát: *Margitot*.

— **Kiházasítási alapítvány.** Néhai dr. Eiber Antal, volt pesti orvos apátlan és anyátlan szegénysorsu árva leányok részére 6000 korona kiházasítási alapítványt tett. Ennek 240 korona kamatjövendelmét a belügyminiszter ez év végén oly szegénysorsu és jóerkölcsű apátlan, anyátlan magyar honos árva leányoknak fogja adományozni, kik a f. évben ugyancsak szegénysorsu, jó erkölcsű magyar állampolgárral házasságra léptek. A kérvények f. évi december hó 31-ig közvetlenül a belügyminiszterhez adandók be.

— **Adomány a szekszárdi sv. templomra.** A tolnanemedi-i községi hitelszövetkezet a Szekszárdon építendő ág. hitv. evang. templom alapjára 10 koronát adományozott.

— **Névváltoztatás.** A belügyminiszter megengedte, hogy *Klein József* tolnai illetőségű budapesti lakos nevét *Kallósrá*, — *Stern Kálmán* faddi lakos családi nevét *Szepesire* változtassa.

— **Esküvő.** Vettük a következő értesítést: Mányoky Kornél és neje Tóth Aranka örömmel tudatják Sári leányuknak Katona Lajossal f. é. július 3-án d. e. 10 órakor a szekszárdi ref. templomban történendő egybekelését. Szekszárd, 1909. július hó.

— **Számvizsgálat.** A tolnai ref. egyházmegye számvizsgáló bizottsága, mely állt Kátai Endre esperesből, Tantó János bizottsági elnökből, Tóth Károly, Bodnár István bizottsági tagokból és Babay Géza előadóból, pénteken vizsgálta meg Szekszárdon a Molnár Sándor gyám és Szücs Endre közpénztárnok által előterjesztett számadásokat, továbbá az egyes egyházközségek számadását. A gyámpénztár bevétele volt 7318 kor. 03 f. Kiadása 6480 kor. 42 f. Kézpénz maradványa 837 kor. 61 f. Vagyona 56.465-72 f. A közpénztár bevétele 10.867 kor. 96 f. Kiadása 10.538 kor. 98 f. Kézpénz maradványa 328 kor. 98 f. Vagyona 12.281 korona 58 fillér.

— **Magyarosítási jutalom szétosztás.** Szabó Károly országgyűlési képviselő, vármegyei bizottsági tag, a magyarosítási jutalmat ma osztja ki Alsónánán.

— **Jegyzőválasztás.** Rosta Kálmán oklevelés jegyző, május hó 27-én Dunaszentgyörgyön egyhangulag a rendszeresített aljegyzői állásra megválasztott.

— **Kirándulás.** A paksi m. kir. állami polgári iskola tanuló ifjusága Paráté György igazgató és Güns Gábor tanár vezetése mellett tanulmányi kirándulásra utaznak e hó 6-án Budapestre és a Balaton-környékére. A kirándulás 5 napot vesz igénybe.

— **Házasság.** *Ruzsics* Lajos p. ü. fogalmazó, kataszteri nyilvántartási biztos folyó hó 2-án tartotta esküvőjét Pécsen *Diffinger* Sáriával, *Diffinger* János p. ü. s. titkár, tolnavármegyei földadóbizottsági előadónak leányával.

Ifj. *Schwetz* Mihály székesfővárosi vendéglős folyó hó 3-án Simontornyan esküdtött örök hűséget *Schweighardt* Irénke urnőnek, *Schweighardt* Jakab ny. kántortanító kedves és művelt leányának.

— **A pécsi dalárda hangversenye Dombóváron.** Az országos hírű pécsi dalárda, mely hosszú éveken át az elért magas nívón maradt, június 10-én Dombóváron hangversenyt tart. A kiránduláson részt vesz 45 dalos, Pécs színe-java. A hangverseny iránt ugy Dombóváron, mint környékén a legnagyobb fokú érdeklődés mutatkozik. A hangversenyt a Dombóváron építendő vörös kereszt kórház javára tartják az ország első dalosai.

— **Közgyűlés.** A szekszárdi róm. kath. olvasókör dr. Fent Ferenc szentszéki tanácsos elnöke alatt pünkösdi vasárnapján rendkívüli közgyűlést tartott az építkezések tervrajzának és költségvetésének végleges megállapítása tárgyában. Hosszas eszmecsere után a közgyűlés elfogadta az Uglár János vállalkozó által készített tervrajzot s a kivitelt a választmányra bízta. Az építkezés mintegy 16.000 koronába kerül, melynek fedezésére a kör 12.000 korona kölcsönt vesz fel. Az alapszabályok módosítása során elhatározták, hogy 1909. július hó 1-től kezdve minden újonnan belépő tag 1 korona beiratási és 2 korona ház-alap díjat köteles fizetni. Stoll Alajosnak azon áldozatkészségeért, hogy megengedte, miszerint az építkezés alatt a kocsik az ő udvarán át közlekedhetnek, jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

— **Igazgatói díjak.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Holub János szekszárdi polg. iskolai igazgatónak és Kovácsné Nagy Lujza szekszárdi polg. leányiskolai igazgatónőnek 1909. január 1-től visszamenőleg évi 600—600 korona igazgatói díjat utalványozott ki az eddigi 400—400 korona helyett.

— **Halálozás.** Egy önzetlen munkában töltött élet nyert befejezést, *Kerbolt* István nyug. regölyi jegyzőnek Pécsen, május hó 31-én történt elhunytával. A megboldogult Tolnavármegye jegyzői karának egyik kiváló, puritán jellemű, munkás tagja volt, mely tulajdonságok megbecsüléséül a vármegyei jegyzői egyesület, szabadkozási dacára ismételtlen megválasztotta elnökül s mikor már egészségi okokból háritotta el magát a közbizalom által neki kínált elnöki tisztelet, akkor az egyesület fáradságtalan tevékenységének elismeréséül díszelnökévé választotta. *Simontsits* Elemér alispán a vármegyei ház ormára kitűzette a gyászlobogót. Temetése Pécsen történt beszentelés után f. hó 1-én d. u. 6 órakor Regölyben ment végbe nagy és meghatározó részvét mellett. Ott volt az egész község és a boldogult kartársai is tekintélyes számban. Haláláról a következő gyászjelentést tettük:

Alulírottak úgy a maguk, mint a széleskörű rokonság nevében fájdalomtól mélyen sújtott szívvel tudatják, hogy a felejtethetlen jó férj, apa és rokon *Kerbolt István*, nyug. községi jegyző és a „Tolnavármegyei községi és körjegyzők Egyesületé”-nek díszelnöke, folyó évi május 31-én, reggeli 4 órakor a haldoklók szentségeinek többszöri ájtatos telvétele után, munkás életének 63-ik, boldog házasságának 20-ik évében hosszú, gyöttrő betegségben elhunyt. Kihűlt a szív, mely úgy a magán, mint a közéletben csak embertársai javáért dobozott. A boldogult hűlt teteme június hó 1-én, délelőtt 9 órakor fog Pécsen, a Kis-Király-utca 17. számú gyászházban beszenteltetni és Regölybe szállítva, ugyanazon délután, az ottani családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat az elhunyt lelkeüdvéért folyó évi június hó 2-án, reggeli 8 órakor fog a regölyi plebánia templomban az Egek Urának bemutatni. Örök világosság fényeskedjék neki! özv. *Kerbolt* Istvánné sz. Felsőöbri Nagy Ilona özvegye. *Kerbolt* Ilonka, *Kerbolt* Erzsike, *Kerbolt* Károly, *Kerbolt* Béla gyermekei, valamint a széleskörű rokonság.

Szekszárdon elhalt *Isgum* Károly kádár-mester 77 éves korában. Temetése mult hó 31-én ment végbe, nagy részvét mellett. A temetésen az ipartestület *André* István elnök vezetése alatt testületileg vett részt.

Bitter Péter nyugalmazott kántortanító, a „Bonyhávidéki Tak. és Gazd. Bank” aligazgatója életének 66-ik évében, május hó 31-én meghalt Bonyhádon, hol június hó 2-án d. u. 4 órakor nagy részvét mellett helyezték nyugalomra. A maga egyszerűségében rendkívül kiváló férfiú volt az elhunyt, aki hivatását nemcsak hogy közmegelégedéssel és a legnagyobb elismeréssel töltötte be, de ezenkívül is buzgó tevékenységet fejtett ki a közélet terén, a melynek elismeréséül a Felsége érdemkereszttel tüntette ki. Elhunytát gyászolják fiai: *Bitter* Illés Béla, pécsi főgimn. tanár, *Perlerné Bitter* Mariska, *Schlenkerné Bitter* Vilma és széleskörű rokonság. A haláláról a „Bonyhávidéki takarékpénztár és gazdasági hitelbank” külföldi gyászjelentést adott ki.

— **Vásár.** A közelebbi bátaszéki vásárt f. hó 14-én tartják meg.

— **50 éves évforduló.** Folyó hó 24-én lesz 50 éves évfordulója a solferinói ütközetnek. *Wache* József bonyhádi nyug. 52-ik gyalogezredbeli százados egy Bonyhádon rendezendő emlékünnap tartása érdekében felhívja az ütközetben résztvevő bajtársakat, hogy vele cimüket tudassák.

— **Egy iskola Szekszárdon.** A bonyhádi rk. polgári leányiskola növendékei az intézeti főnöknő és tanárnők vezetése alatt folyó hó 1-én átrándultak Szekszárdra, ahol a báró Augusz-árvaházban szálltak meg. A leánykák megtekintették a múzeumot, ahol *Acz* Lipót főgimnáziumi tanár, múzeumőr kalauzolta őket és szakszerű magyarázattal ismertette meg velük a múzeum tárgyait. A múzeumon kívül még meglátogatták a selyemgyárat és a *Molnár*-féle nyomdát.

Fiókpénztár alakulás. Tamásiban megalakult a Magyarországi Munkások Rökkant- és Nyugdíjgyűlének fiókpénztára. A megtartott tisztújítás eredménye szerint elnök lett: *Németh* Géza községi főjegyző, alelnök: *Imre* Andor állomásfőnök, jegyző: *Mautner* Gyula, pénztáros: ifj. *Stockinger* Rudolf, ellenőrök: *Pázsitzky* Aurél, *Molnár* Manó, *Borsitzky* Béla.

— **Uj halászbérlő.** A szekszárdi tanulmányi alapítványi uradalom tulajdonát képező holddunai halászati jogot a mult szombaton megtartott árverésen 2720 korona évi haszonbérért ifj. *Heincz* Frigyes tolnai halászmester vette bérbé.

— **Értesítés** Van szerencsém Szekszárd és vidéke nagyérdemű hölgyközönségének becses figyelmét tisztelettel felhívni az ideiglenes, hatóságilag engedélyezett szabászati és varróiskola-tanfolyamra, melyet Szekszárdon, az orvos-utcai Ágoston-féle házban, folyó évi június hó 7-én megnyitok. Saját kidolgozású szabadkézi dolgozataim, úgy angolban valamint francia módszerben is mértékszerinti beosztásom oly könnyű, hogy elméletileg és gyakorlatilag bárki is 8—10 nap alatt megtanulhatja, ép azért a fősúlyt a könnyű varrásmód elsajátítására fektetjük. A tanidő alatt tanítványaim kizárólag saját részükre dolgoznak, bármely divatlap szerint 3—4 ruhát is elkészíthetnek. Tanításom kiterjed még gyermekruhák, gallér, köpeny, princes, és bluz varrására is. A tanfolyam hat hétig tart. Vidéki tanítványok — ha jártasak a varrásban — 2 hét alatt, biztosítom, hogy elsajátítják a szabászatot. Tandíj: szabászat 20, varrás 20 korona. Privát növendékek is oktattatnak. Beiratások eszközölhetők naponta délelőtt 9 órától 11-ig, délután 3 tól 5-ig a lakásomon. Szekszárd, 1909. június 2.

Özv. *Ernthal* Mórné.

okl. szabászno.

— **Köszönetnyilvánítás.** A református ének-kar május 31-én tartott táncmultságán a belépti jegyre a következők fizettek felül: *Györy* György 20, *Göde* Lajos 60, *Nits* István 1-60, *Borzsák* Endre 20, *Wattay* Miklós 40, *Jakab* László 40, *Rátz* Gyula 40, *Györy* István 80, *Bajó* János 60, *Bodnár* István 60, *N. N.* 60, *Dr. Szentkirályi* Mihály 60, *Szondy* István 1-60 *Dr. Gyenes* József 60, *Mányoky* Ödön 60, *N. N.* 60, *Köösztös* János 20, *Mészáros* András 40, *Rácz* József 60 fillér, *Török* Pál 1, *Majsa* László 1, *Dr. Herceg* Gyula 2 koronát. Nevezett uraknak a szíves adományokért hálás köszönetet mond a rendezőség.

— **Uj izraelita templom Pakson.** A paksi auth. ort. izraelita hitközség a 124 év óta fennálló templomát leromboltatta és helyébe egy modern új templomot épített, *Hirschinger* István paksi építőmester tervei szerint.

— **Öngyilkosság.** *Goldsmiet* János paksi jó módu földműves május hó 29-én saját lakásán felakasztotta magát.

— **Árvaházba felvétel.** A magyarországi tanítók árvaházába június 15-éig kell a kérvényeket a kir. tanfelügyelőséghez beküldeni. Az árvaházban 16 éves korbetöltésig maradhatnak az árva tanító gyermekek.

— **A jun. 9-iki hangverseny** rendezősége több oldalról azt a panaszt hallja, hogy a hangversenyre egyesek nem kaptak meghívót, amire pedig igényt tartanak. Minden félreértés kikerülése végett jónak látja a rendezőség azzal a felvilágosítással szolgálni, hogy *tisztán személynek szóló meghívót senki sem kapott* s a meghívókat, melyeket a rendezőség egyeseknek megcímzett, nem azzal a céllal küldte szét, hogy azokkal csak a címzettek hívja meg. Meghívót leginkább azok kaptak eddig, akikről a rendezőség feltette, hogy összeköttetéseiknél fogva a meghívót minél szélesebb körben terjeszteni fogják, amire egyébként a meghívón olvasható kérelem is irányul. Bár a rendezőség azon igyekszik, hogy a meghívó mindenkinél kezeihez eljusson, esetleges meghívó eltévedésekre való tekintettel, ismételtlen hangsúlyozza, hogy a hangversenyen minden külön meghívás nélkül is mindenkit szívesen lát, aki jegyét megváltja.

— **Meghívó.** Urnapján, június 10-én, mint minden évben, úgy ezen évben is testületileg, felszentelt egyesületi zászlaja alatt vesz részt a szekszárdi róm. kath. olvasókör. Gyülekezés a körhelyiségben június 10-én reggel 8 órakor; indulás a szent-misére háromnegyed 9 órakor. A körhelyiség külső virágdíszítésére az összes köri tagoktól minél több és minél szebb virágokat kér az Elnökség! A virágok, csokrok, koszorúk legkésőbb június 9-én szerda esti 8 óráig a körhelyiségbe küldendők! *Sürgős kérelem!* Mint-hogy a legutóbbi pünkösdi közgyűlés úgy határozott, hogy a kör eddigi helyiségeit építkezés által kibővíti s hogy a kör minden tagja járuljon hozzá az építkezésekhez önkéntes házalapadományával (eddig befolyt, illetve előjegyzett 6350 korona 315 tagtól), kérem a kör többi hatszáz tagját, hogy a házalapadományait az Elnökségnél bejelenteni, illetve előjegyezni minél előbb szíveskedjenek. A házalap

adományok már most befizethetők, de legkésőbb 1909. év október hó 1-éig befizetendők a kath. kör pénztárába. Senki ki ne vonja magát a kör felvágását célzó „nemes közteherviselés” alól.

Az Elnökség.

— **A főváros és a baja—bátaszéki vasut.** A baja—bátaszéki hid megépítése után a délmagyarországi birtokosok által exportált termények ezentúl Budapest megkerülésével, Szabadkán át jutnak a külföldi piacokra. Ily módon a fővárosnak tranzitó-kereskedelmét igen nagy csapás éri. Ez ügyben a budapesti malmok, mint már megirtuk, elhatározták, hogy a miniszterhez felterjesztést intéznek, most pedig maga a főváros tanácsa lép akcióba avégből, hogy a Máv. azok részére, ahik export küldeményeiket Budapestre át irányítják, kedvezményes tarifákat állapítson meg, úgy hogy a szállítás Budapestre át olcsóbb volna, mint Szabadkán keresztül. Utalnak arra is, hogy a termelők a Máv. vonalain többet fizetnek, mint az osztrák vasutak vonalain.

— **Nemteien boszu.** Purl Adolf báta községi főjegyző szőleijében Angyó István báta lakos a szőlőfakadásokat boszúból letördelte. A rosszelkű embert, aki cselekményével a köztisztviselésben álló főjegyzőnek 100 koronát meghaladó kárt okozott, a csendőrség feljelentette a bíróságnak.

— **Halálos végű baleset.** Horváth Péter decsi földműves gazda udvarán meszet oltott s míg a meszes gödörtől eltávozott, az udvaron játszó négy éves kis leánya oda ment a gödörhöz s a forró mészbe belebukott. Mire a sikoltására elősiető szülei kihúzták, a szerencsétlen gyermek annyira összeégett, hogy szenvedett sérüléseibe behalt.

— **Halálos fenyegetőzés.** Varga Lajos faddi lakos Hóner Márton faddi lakost egy forgópisztolyval le akarta löni, mert egymással összeveszték. A csendőrség a forgópisztolyt elkobozta, a tettest a paksi kir. járásbíróságnak feljelentette.

Fogorvos

Kovács J.

vasártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szápadlás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghúzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöltetik. — Szegényeknek rendelt d. e. 8—9 ig és d. u. 1—2-ig.

Zászlószentelés.

A felebaráti szeretet katonái, az önkéntes tüzoltók, pünkösöd hétfőjén lelkes ünnepség keretében szentelték fel Faddon, az ottani tüzoltótestület zászlóját. Az a nemes hevület, amely a faddi önkéntes tüzoltó testület derék tagjait embertársaik életének és vagyonának mentésére önként vállalt hivatásuk betöltése közben jellemzi, a zászlószentelést szép és kedves ünnepé tette. Az egész testület, élén fáradhatatlan parancsnokával, Pfléger Hugóval, odaadónan fáradozott az ünnep sikere érdekében.

A tulajdonképeni ünnep előestéjén a testület fáklyászenével lepte meg a zászlóanyákat, Pleszky Antalné és Pfléger Hugóné urasszonyokat, a dalárda pedig Samai János karnagy vezetésével sikeresen szerenádokat adott tiszteletükre.

A szentelés napján zenés riadó után a szertárnál gyülekeztek a tüzoltók. Itt fogadták a vidéki testületeket is. Megjelentek a pécsi, szekszárdi, tolnai, paksi, bátaszéki, báta és harci tüzoltók, akik Boda Vilmos szekszárdi parancsnok, a tolnavármegyei tüzoltószövetség elnökének vezénylete alatt felvonultak a zászlóanyák lakása elé.

Immét a fehérruhás koszorus leányoktól kísért zászlóanyákkal a templomba vonult a menet, ahol Zányi György pápai kamarás, faddi plébános szentmisét, utána Fekete Ágoston prépost, tolnai plébános magasan szárnyaló beszédet tartott, melynek végeztével a zászlóanyák remek, aranynyal himzett selyemszalaggal ékesítették fel a zászlót, amelyet Fekete prépost szentelt be.

A templomból a Szentháromság-terre vonult az ünneplő közönség, ahol az e célra felállított emelvényen a szegbeverés következett, melynek befejeztével és a zászlóanyák hazakisérése

után az óvodahelyiségben az ünneplő egyesület diszközgyűlést tartott, amelynek folyamán az arra jogosítottaknak kiosztották az országos szövetség szolgálati érmeit.

Délután 1 órakor mintegy 100 terítékű közebedet tartottak, amelyen több felköszöntő hangzott el. Lelkes felköszöntőt mondottak: Boda Vilmos, Zányi György, Schmidt Bódi pécsi rendőrkapitány. Este a templomutcai óvoda udvarán kedélyes és látogatott táncestély fejezte be a gondosan rendezett szép és lelkes ünnepélyt.

Uj orgona avatás.

A szekszárdi ref. egyházközség folyó hó 6-án, a délelőtti istentisztelet keretében avatja fel új — valóságos műremek — orgonáját. Az új orgona nem csak hogy magában egyesíti az orgonaváltozatok színét-javát, amelyekkel lélekemelő hatásokat lehet előidézni a hallgatóságban, de már külső alakja is impozáns, kellemes benyomást, templomi áhitatot gerjeszt.

Az ünnepi istentisztelet fél tíz órakor kezdődik s rendkívül fényt kölcsönöz neki az alábbi műsor. A felavató ünnepélyre meghívták a helybeli összes és a környékbeli erkölcsi testületek, minden vallásfelekezet, minden iskola tanterülete, azzal a kéréssel, hogy az egyes hitközségek, más erkölcsi testületek képviselőiben résztvenni ohajtsák — megfelelő helyek fentartása végett — a megjelenő személyek számát Szendrei László Máv. ellenőr egyháztanácsosnál lehetőleg szombat estig bejelenteni szívekedjenek.

Az új orgonát — amely minden terepében egyesíti a művészi tökéletességet — Angster József és fiai világhírű pécsi orgonagyáros építette s a megrendelő egyházközség iránt oly nagymérvű előzékenységgel viseltetett, hogy a helyszínen való felállítást e terep legügyesebb megbízottjai, a családásig élethű intónálást pedig maga a cég nagy zenei képzettséggel bíró egyik tagja, Angster Oszkár ur teljesítette.

A felülbírálat megejtésére Krausz Gusztáv, a budapest-kálvintéri ref. egyház karnagya (zenetanár) Krudry Hugó polgári iskolai tanár és Klieber György róm. kath. belvárosi főkantór szakértőkből álló bizottság kéretett fel, kik azt minden tekintetben kifogástalannak, valóságos műremek alkotásnak nyilvánították.

Egyébként álljon itt a fényes ünnepi istentisztelet sorrendje: 1. Felálló és körének, éneklő az egész gyülekezet. Ima, tartja Borzsák Endre rendes lelkész. 3. Uj orgona szóló. Wagner R. „Tannhäuser” bevonulási indulója, előadja Krausz Gusztáv ur. 4. Himmusz szóló, Erkel Ferencztől, előadja a ref. férfi énekkar, vezeti Jónás Jenő ur. 5. Ünnepi beszéd, tartja Göde Lajos s. lelkész. 6. Orgona-szóló, Wagner R. „Lohengrin” Elza-áriája, orgonán előadja Krausz Gusztáv ur. 7. Isten dicsősége, szóló, éneklő a ref. férfi énekkar. 8. Orgona port Ludium, a XXXV. zsoltár előzenéje, írta és orgonán előadja Krausz Gusztáv ur. 9. Őh kereslek... Mainzer Józseftől, előadja a vegyeskar. 10. Körének, éneklő az egész gyülekezet, az új orgonán kíséri Rácz Gyula ur.

Az ünnepi istentisztelet után a ref. olvasókör helyiségében diszebed. Résztvételi díj személynként 3 korona. Jelentkezni bármelyik rendezőnél lehet.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Levelék Irisz koszorujából. A szekszárdi származású Babits Mihály verskötetének a címe ez. Itt van előttem a kötet, most olvassom, sőt már el is olvastam. — Babits Mihályllyal még — sok baja lesz a kritikának. A fiatalság, élén az öreg Kiss Józseffel, a jövő, sőt már a jelen büszkeségének hirdeti őt s Rákosi Jenő vitatja tőle még a — megérthetőséget is. Én azt hiszem, középen van az igazság, sőt talán egyik részen sincs. De még csak Babits Mihálynak sincsen igazsága, mert ő még most nem akarja hogy igazsága legyen: egyszerűen — mókázik velünk. Némelyik verse olyan pogány eredeti, hogy huj... huj, sőt fekete, fekete, fekete, százötvenszer is fekete. Tehetsége azonban kétségtelen. Minden attól függ, hogy megtalálja-e önmagát, mert bár-hogy hirdeti is, hogy önmagánál még tovább nem jutott, én azt hirdetem, hogy önmagáig még el sem ért. Forr, forr, mint az édes must, lehet belőle aszu, de lehet belőle — ecet is. Fanyar már most is, sőt csipős, így valószínűleg — aszu lesz belőle... A póéták ugyanis rendszerint be-

csapják a jósolókat. Egy pár versét mai tárcarovatunkban közöljük. Szerintem ezek a kötet legjavából valók. Babits Mihály verseit a „Nyugat” szépirodalmi lap adta ki. Ára 3 korona. Ajánljuk olvasóink szives figyelmébe.

EGYHÁZI ÜGYEK.

— **A dunaszentgyörgyi reform. egyház község** a budapesti reform. theologus ifjuság iránti érdeklődésének szép tanujelét adta. Ugyanis Parag Albert és neje Fereny Eszter 2000 kor., a Fereny család 2500 k., az egyház község gondnoka, p. Dömötör Sándor és neje László Rozália 200 k. összesen 4700 kor. alapítványt tettek arra a célra, hogy a 3 nagy ünnepen ünnepi legatusok jöjjenek a theologus ifjak közül. Ezen fenti alapítvány kamatát az egyházközség kiegészíti úgy, hogy a theologia kiküldötteinek minden ünnepen 80—80 korona honorárium fog járni. A szegény protestáns hittanhallgatók bizonyára megörülnek a szép célt szolgáló alapítványnak, mely az alapítóknak nemcsak mély válasos érzését, de nemes emberbaráti felfogását és nagy szívójságát is bizonyítja.

PÉNZINTÉZETEK.

Válasz a széljegyzetekre.

Nem akartam válaszolni, mert véleményem a támadásra, a lekicsinylésre a következő volt: Ha utcagyerekek mosdatlan szájjal, csufondáros szavakkal illetik az embert, amikor meggyőződését kimondja, legjobb, ha meg sem hallja, mert akiknek tetszik és kacagnak a gyerkőcök éretlenségein, azok előtt nem veszhet, az okos emberek pedig úgy sem veszik komolyan és figyelembe a neveletlenek garazdalkodásait.

Hogy mégis meghallottam a „Szekszárdi Ujság” széljegyzet-írójának személyemet érintő és olympusi magasból való lekicsinylését, annak oka nem egyéni érzékenységem, de ujságírói tisztességérzetemnek fellázadása azok ellen, akik betolakodnak az ujságírás szentélyébe és piszokba, izléstelenségbe és arroganciába mártva tollukat gyerekes csintalansággal, rendszeres hajszát indítanak a türelmes papíron azok ellen, akiknek arca véletlenül nem tetszik nekik.

A „Szekszárdi Ujság” széljegyzet, jegyzet, pillanatnyi felvételek stb. alcimek alatt dolgozó kis csintalanjának kifogása van az ellen, hogy ki, miként él otthon, mit vezet, hogy jár az utcán, a mulatságon, mikor megy végig a korzón és arrogáns módon vindikálja magának az erkölcs-bíró szerepét, mintha valami felsőbb, kiváltságosabb lény volna és dacára, hogy előtanulmányai alapján semmi esetre sem állhat a tudományok oly kiváló magaslatán, nagy fölényrel diskurál az egyes emberek szakértelméről vagy annak hiányáról. Ez a modor nem illő ahhoz, aki ujságírással akar foglalkozni és az a hang nem alkalmas arra, hogy valamely ügyet megvédjen, annak párthiveket, becsületet szerezzen. Ha az én eszmémet, az én igazamat védené így valaki, azt nem köszönném meg, az ellen pedig tiltakoznék, hogy ilyen milljóben tömjénezzenek nekem.

Az olympuson fickándozó széljegyzetek írójának pedig az a válasza, hogy egy kis óvatosság nem fog ártani, a mi flegmatikus társadalomunk is elveszti egyszer a türelmét és valamely kifigurázott alak nem tollat vesz kezébe. Elvégre az elefánt is elnézi egy darabig, hogy valami kis féreg piszkálja, de ha megsokalja és türelmét veszti, bizony egy mozdulatával belenyomja oda, ahonnan izetlenkedni kezdett és ahova való... a porba.

A „Közérdek”
megtámadott rovatvezetője.

A tolnanémedi-i hitelszövetkezet 1908. évi mérlege.

Ezelőtt tíz évvel 99 taggal alakította meg Tolnanémediben a „falu jegyzője”, Oravszky László a tolnanémedi-i hitelszövetkezetet. A lelkes munka, szívós kitartás és el nem vitatható hozzáértés a kicsiny kezdetből fejlett intézményt teremtett, ma már 283 tagja, 345 üzletrésze van 12.850 kor 20 fill. értékben, betétként 102.995 kor. 75 fillért kezel és tagjainak 89.248 korona hitelt nyújtott. A jól megalapozott szövetkezet

az egész községre nagy jótétemény, a lakosok előnyös kölcsönrel eléghetik ki hitelgényeiket, tőkéjüket pedig biztos helyen és tisztességes kamattal elhelyezhetik anélkül, hogy a községből távoznok kellene, ami költséges időpazarlással járó és amely körülmény igen sok helyen még azt okozza, hogy a lakosok a ládafiában, kamattal hevertetik pénzüket. A mérleg főbb adatai a következők: Pénzkészlet 3670 kor. 05 f., váltókölcsönök 53.265 kor., kötelezvény-kölcsönök 35.983 kor., központi hitelszövetkezeti üzletrész 600 kor., ugyanott betét 25.494 kor. 27 f., felszerelés és berendezés 320 kor. Befizetett üzletrészek 12.850 kor. 20 f., hitelszövetkezeti előleg 320 kor., kölcsön 27 kor. 20 f., takarékbetét 102 995 kor. 75 f., tartalékalap 1565 k. 66 f., fel nem vett osztalék 20 kor. 85 f., átmeneti kamattal 900 kor., tiszta nyereség 652 kor. 66 f. A tiszta nyereségre vonatkozólag az igazgatóság javaslata, hogy 65 kor. 26 f. csatoltassék a tartalékalaphoz, 587 k. 40 f. pedig 5%-os osztalékként az üzletrésztulajdonosok közt fizetessék ki.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

Borkezelési tanfolyam. Értesitem tankerületem tanítóit, hogy a m. kir. földmivelésügyi miniszter ur tanítók részére f. év augusztus 2-től 14-ig és augusztus 16-tól 28-ig Budafokon borkezelési tanfolyamot tartat.

Államsegély 70 korona. Egy koronás bélyeggel ellátott kérvényüket e hó végéig hozzám terjesszék be.

Folyamodásukban tüntessék fel:

1. életkorukat, 2. nyelvismeretüket, 3. tényleges alkalmazásukat, 4. a szőlő- és borgazdaság terén kifejtett eddigi működésüket, 5. mellékeljék hozzá a szőlő- és borgazdasági tanfolyamról nyert bizonyítványukat, 6. hogy az I. vagy II. tanfolyamon óhajtának-e részt venni.

Szekszárd, 1909. június 1.

Tihanyi Domokos,
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Megbízás. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Hackl N. Lajos budapesti állami felsőbb leányiskolai tanárt a dombovári állami elemi iskolával kapcsolatos ifjúsági egyesület *daloskörének* szervezésével megbízta.

Tanítói gyűlés. A szekszárdi róm. kath. tankerület esperesi köre folyó évi június hó 17-én d. e. 10 órákor közgyűlést tart a szekszárdi belvárosi r. k. iskolában a következő tárgysorozattal: 1. Fél 10 órákor Veni sancte a belvárosi templomban. 2. Elnöki megnyitó. Tartja: Pártos Zsigmond ker. esperes, egyh. elnök. 3. A múlt közgyűlésről felvett jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése. 4. Pénztárnok jelentése, tagdíjak beszedése. 5. Koch Gyula szekszárdi s. lelkész mintatanítása a hitelemzésből. 6. Kálmán Ferenc szekszárdi tanító előadása a beszédhibások oktatásáról. 7. A bíráló-bizottság jelentése a beérkezett pályaművekről. 8. Az alapszabályok 12. paragrafusának értelmében a köri tagoknak csoportokba osztása. 9. Az alapszabályok X. feje. 30. paragrafus j) pontjának értelmében hozandó határozat. 10. Indítványok. Tisztelettel felkéretnek a tagdíjhátralékosok, miszerint hátralékaikat a közgyűlésig Tarlós János pénztárnoknak okvetlen küldjék be.

Jubileum. Sanek Samu paksi állami polgári iskolai tanár f. é. június 27-én ünnepli meg 25 éves tanári működését.

Felozzlott tanítói egyesület. A tamási-vidéki rk. néptanító-egyesület felozzlását és vagyonának a pécsi egyházmegyei kántortanítói nyugdíjalap javára történt fordítását a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 53.779/1909. számú rendeletével jóváhagyólag tudomásul vette.

Iskolalátogatás. A kir. tanfelügyelő megvizsgálta a szekszárdi belvárosi rk. fuiskolát.

Nevelőnői állást keres Huszár Vilma okl. tanítóőnő Ócsodón, Békésmegyében. Bárhova is elmenne jó házhoz. Magántanulót előkészítene a vizsgára.

Uj gazdasági ismétlőiskola. Kalaznó község képviselőtestülete elhatározta, hogy a községi gazdasági ismétlő iskolát folyó évi szeptember hó 1-jére felállítja és annak vezetésével Purth Gyula szőlészeti tanfolyamot végzett tanítót bizza meg 100 korona tiszteletdíjjal.

Óvodamegnyitás. A decsi községi óvoda a kanyarójárvány megszünte következtében hatóságilag újból megnyitott.

MULATSAGOK.

Táncmulatság. A református énekkar, amely temetéseknel és ünnepnapokon a templomban már többször megmutatta a szép iránt való fogékonyságát, május 31-én a Református Olvasókörben ugy anyagilag, mint erkölcsileg szépen sikerült táncmulatságot rendezett. Este 6 órákor az énekkar elénekelt a himnuszt Rácz Gyula karmester vezetésével, ennek elhangzása után kezdetét vette a tánc, mely tartott világos kivirradtig. A fiatalság megmutatta, hogyan lehet teljes vidámsággal mégis szolidan mulatni, a jelenlévő vendégek is őszinte örömmel legettették szemüket a vidgó tarka csoporton. Kívánjuk, hogy Szekszárd földmivelő ifjúsága mindig ilyen szépen sikerült mulatságot rendezzen.

KÖZGAZDASÁG.

Takarmányinség és a tejszövetkezetek. A takarmányinség óriási hatással volt országszerte a tejszövetkezetek működésére, amennyiben a marhaállományt mindenütt apasztani kellett, így a bevétel általánosan csökkent. Baranya vármegyének — mely még most is vezet tejszövetkezetekkel — 1908-ban 1 494,881 koronáról 886,596 koronára apadt le a bevétele, tehát kerek 608.285 koronával kevesebb pénzhez jutottak az ottani gazdák. Tolnavármegye bevétele 1907-ben 963.116 korona volt, 1908-ban azonban már csak 860.044 korona, így 103.072 koronával kevesebb. Vármegyénk azonban ennek dacára is megmaradt a második vezető helyen.

Vasuti menetrend

Életbe lépett 1909 május hó 1-én

Sárbogárd—Szekszárd—Bátaszék

idő	indul	érkezik	idő	érkezik	idő
10 ⁴⁵	8 ⁴⁵	4 ¹⁰	BUDAPEST	1 ⁴⁰	8 ¹⁵ 6 ¹⁰
5 ⁵⁶	12 ¹⁰	6 ⁰⁷	SÁRBOGÁRD	11 ⁰⁶	4 ¹⁴ 10 ⁵⁶
6 ¹⁶	12 ²²	6 ²⁸	RÉTSZILAS	10 ⁴⁷	3 ⁵¹ 10 ¹⁵
6 ¹⁷	12 ³³	6 ²⁹	Cece	10 ⁴⁶	3 ⁵⁰ 10 ¹⁵
6 ³¹	12 ⁴⁸	6 ⁴³	Vajta	10 ³⁸	3 ³⁶ 10 ⁰²
6 ⁴⁹	1 ⁰⁷	7 ⁰¹	Nagydorog	10 ¹⁵	3 ¹⁷ 9 ⁴⁴
7 ²⁶	1 ⁴⁵	7 ³⁸	Kajdacs	9 ⁴⁷	2 ⁴⁸ 9 ¹⁶
7 ³⁶	1 ⁵⁶	7 ⁴⁸	Kölesd-Tengelic	9 ²⁸	2 ²⁸ 8 ⁵⁷
7 ⁵²	2 ¹⁷	8 ⁰⁴	Tengelicz 9. ö.	9 ¹⁴	2 ¹⁸ 8 ⁴³
8 ⁰¹	2 ²⁷	8 ¹⁸	Hidja-Pta-Apáthi	9 ⁰⁵	1 ⁵⁸ 8 ³⁴
8 ¹²	2 ⁴⁰	8 ²⁵	Tolna-Mözs	8 ⁵⁵	1 ⁴⁸ 8 ²⁴
8 ⁴¹	3 ¹⁴	8 ⁵⁴	SZEKSZÁRD	8 ³²	1 ²⁰ 7 ⁴⁸
8 ⁵⁹	3 ³³	9 ¹³	Ocsény	8 ¹⁰	1 ²⁵ 7 ²²
9 ¹⁴	4 ²⁵	9 ²⁸	Decs	8 ⁰⁰	1 ¹⁵ 7 ⁰²
9 ²⁵	4 ³⁷	9 ⁴⁰	Sárpilis Öberek	7 ⁵⁰	1 ¹⁴ 6 ⁵⁶
9 ³⁶	4 ⁵⁰	9 ⁵²	Bátaszék	7 ⁴¹	1 ¹¹ 6 ⁴⁵
9 ⁵⁰	5 ⁰⁶	10 ⁰⁸		7 ²⁸	1 ¹⁵ 6 ³¹
10 ⁰³	5 ²⁰	10 ²²		7 ¹⁹	1 ⁰⁰ 6 ²⁰

Oda Bátaszék—Dombóvár. Vissza

idő	indul	érkezik	idő	érkezik	idő
10 ¹⁸	2 ²⁵	11 ⁰⁰	BÁTASZÉK	7 ¹¹	1 ⁴⁵ 6 ⁰⁰
10 ⁴²	2 ⁴⁸	11 ²³	Mórág	6 ⁵²	1 ²⁶ 5 ⁴⁰
11 ¹⁷	3 ²²	11 ⁵⁷	Czikó 79. sz. örh.	6 ¹⁸	1 ²⁵ 5 ⁰⁵
11 ³⁶	3 ⁴¹	12 ¹⁶	Hidas-Bonyhád	6 ⁰⁸	1 ²⁴ 4 ⁵²
11 ⁵³	3 ⁵⁸	12 ³²	Nagymányok	5 ⁴⁷	1 ²¹ 4 ²³
12 ¹¹	4 ²¹	12 ⁴⁵	Szászvár-Máza	5 ³⁷	1 ²⁰ 4 ¹²
12 ²⁴	4 ³³	12 ⁵⁷	Szászvár megáll.	5 ²⁴	1 ¹⁵ 3 ⁴⁷
12 ⁴⁵	4 ⁵³	1 ¹⁷	Szalatnak	5 ⁰⁷	1 ¹³ 3 ²⁹
1 ⁰⁷	5 ¹⁴	1 ³⁹	Mágocs	4 ⁴²	1 ⁰⁷ 3 ⁰³
1 ²⁷	5 ³³	1 ⁵⁹	Csikóstöttös 53. ö.	4 ²³	1 ⁰⁷ 2 ³⁹
1 ³⁷	5 ⁵²	2 ⁰⁹	DOMBOVÁR	4 ¹⁴	1 ⁰³ 2 ³⁰

Oda Baja—Bátaszék. Vissza

idő	indul	érkezik	idő	érkezik	idő
7 ²⁷	12 ⁰⁵	10 ⁰⁹	Baja	5 ⁴¹	9 ⁵⁵ 3 ¹⁸ 7 ⁰⁸
7 ³⁸	1 ³¹	10 ²⁰	F. Pörboly	5 ³⁰	9 ⁴⁴ 3 ⁰⁷ 6 ⁵⁷
7 ⁴⁷	1 ⁴⁰	10 ²⁰	Pörboly	5 ²⁰	9 ³⁴ 2 ⁵⁷ 6 ⁴⁷
8 ⁰⁰	1 ⁵³	10 ⁴²	Alsónyék	5 ⁰⁷	9 ²¹ 2 ⁴⁴ 6 ³⁴
8 ⁰⁴	1 ⁵⁷	10 ⁴⁶	Bátaszék (218) ind.	5 ⁰²	9 ¹⁶ 2 ³⁹ 6 ²⁹

Keszőhidegkut-Gyöng—Tamási-Majsamiklós vár

idő	indul	érkezik	idő	érkezik	idő
10 ⁴⁵	8 ⁴⁵	4 ¹⁰	Budapest keleti p. u.	1 ⁴⁰	8 ¹⁵
3 ⁰⁸	10 ¹⁴	6 ⁰⁷	Ujdombóvár	1 ⁴⁷	6 ⁰⁷
4 ²⁷	12 ⁵⁰	3 ¹²	Keszőhokut-Gyöng	10 ⁵¹	3 ¹²
4 ³⁸	1 ⁰¹	3 ⁰³	Alsómajsa	10 ⁴³	3 ⁰³
4 ⁵⁴	1 ¹⁷	2 ⁴⁷	Adorjánpuszta	10 ²⁷	2 ⁴⁷
5 ⁰⁵	1 ²⁸	2 ³⁵	Tamási-Majsamiklós	10 ¹⁵	2 ³⁵

Az este 6 órától reggeli 6 óráig érkező és induló vonatokról az idő percei fekete vonallal vannak aláhuzva.

Közvetlen kocsik közlekednek:

Budapest keleti p. u.—Bátaszék között (Dombóvárán át), I. II. osztály.

Budapestről ind. 10 ó. 45 p. éjjel. Bátaszékről ind. 11 ó. éjjel. Paks—Budapest keleti p. u. között, (Adony-Pusztaszabolcsan át), I. III. osztály.

Paksról ind. 2 ó. 53 p. éjjel.

Székesfehérvár—Paks között, I. II. osztály. Székesfehérvárról ind. 4 ó. 01 p. d. u. Paksról ind. 2. ó. 53 p. éjjel.

Ujdombóvár—Vinkovce között, II. III. osztály.

(Pécs—Vinkovce között), I. III. osztály.

Ujdombóvárról ind. 10 ó. 50 p. d. e. Vinkovcéről ind. 9 ó. 20 p. d. e.

Fischl Lajos butor- és épületasztalos, a „Pirnitzer József és Fiai“ kereskedők házában dus raktárt tart, a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-ebéltő- és irodaberendezésekből, részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

Eladó szőlő.

A Porkoláb-völgyben egy 7 holdas termő szőlő, két présházzal, egészben vagy tetés szerinti részletekben, szabad kézből eladó.

Ertekezhetni Bognár Albert ügyvédnél
2-3 Major-utca 1118.

Ház eladás.

Bartina-utca 1335. sz. ház, jelenleg korcsma-helyiség,

eladó.

Bővebbet a tulajdonosnál.

LASKÓ KÁROLY

ÉPÜLET- és BUTOR-ASZTALOS
SZEKSZÁRD, SZÉCHENYI-U. 140.

Nagy választék saját készítményű, modern kivitelű butorokban. Készít saját, valamint más rajz szerint teljes lakásberendezéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Kívánatra terveket és költségvetéssel szívesen szolgál. Készít továbbá épületmunkákat.

Bérbe adjuk

a tolnai vásár- és helypénz-szedési jogot 1910 január 1-től 3 esetleg 6 évre. Az érdeklődők Tolnán alulirott tulajdonosokkal értekezhetnek.

Braun Sándor és Szauter Józser, jogtulajdonosok.

Kőrösy József

hentes és virstlis üzlete
Szekszárd, Széchenyi-utca.

Ajánlja mindenkor friss állapotban lévő hentesáru cikkei, nevezetesen: Töltött sertés láb, magyar szalámi, nyelvsajt, krakkói, párisi, berlini májsajt, mozaik, fasirozott, különként 2 korona, szalfaládé darabja 10 fillér, frankfurti virstli párja 16 fillér, továbbá a szakmába vágó összes élelmi cikkei.
Vidéki megrendelések postafordultával elintéztetek.

5-12

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

NE TÖRJE A FEJÉT alkalmi ajándék

miatt, mert a legszebb meglepetés egy jól sikerült fénykép,

mely az egész megyében csakis
Kiss Jenő

„Kossuth“ műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 651.

A legszebb kivitelben készülnek:

Medaillonok, nagyítások, oiaj és aquarell festmények.

Sikerért kezeskedem

Ujdonság! Fényképek selyemre.

Ujdonság! Kézeltő és gallér-bobozókfényképpel.

Siementhal Bonyhádi Fajbika
15 hónapos — eladó
Kamarás Bélánál.

Fa-árjegyzék

a tolnai erdőirtási vállalatnál

	Kor.
Szilfahasáb méterölerként	34.—
Szilgömb	30.—
Tölgyhasáb	31.—
Lágyhasáb	22.—
Lágygömb	19.—

Házhoz szállítva saját kocsimmal **K 1.40** az újvárosi új temető mellett fatelepről. Venni szándékozók előjegyezhetnek a **nagy-tözsében** és Szabó Emil újvárosi kereskedőnél.

Szőlő-sajtók Gyümölcs-sajtók

HERKULES kettős nyomószerkezettel kézi hajtásra

Hydraulikus-sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zuzók, szőlő-malmok, bogozó gépek.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve.

Lé-sajtolók, bogyo-örlők.

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámozó és vágó gépek.

Szabad. önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA“-permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére.

Szőlő-ekék

gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett különlegességként legújabb szerkesztés szerint

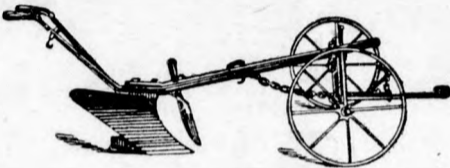
MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vasöntődéje és gőzhámoral átal

Kitüntetve 600 arany, ezüst éremmel, stb.

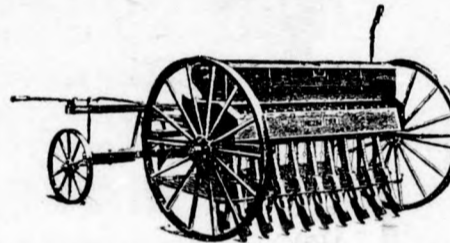
BÉCS, II/I Taborstrasse 71.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Képviselek és viszontelárúsítók kerestetnek

Az eredeti Bächer egyetemes acélekék

a jelenkor legtekélyesebb szántó eszközei, melyek törhetetlen tégelyacél ekefejjel, páncél kormánylemezzel és hengerezett acélból készült gerendelyvel vannak ellátva.

Az eredeti Melichar "Unikum Drill" egyetemes sorbavetőgép

a legmodernebb szerkezetű gép, amely minden magnem vetésre kerékcserélés nélkül feltétlen pontossággal pár pillanat alatt beállítható. Könnyű kezelés! Mérsékelt önsúly! Legcsekélyebb vonóerősükséglet!

UTÁNZATOKTÓL ÓVAKODJUNK !!

A valódi amerikai JOHNSTON-féle

fűkaszálók, széna forgatók és teljesen acél gyűjtő-gereblyék, könnyű marokrakók és kévekötő aratógépek a hazai talajviszonyokra a legalkalmasabbak!

Elsőrangú anyag, egyszerű szerkezet, könnyű kezelés, csekély vonóerősükséglet és feltétlen megbízható munkaképesség a JOHNSTON gépek alapelvei.

VEZÉRKÉPVISELET ÉS FÓRAKTÁR:

BÄCHER RUDOLF -- MELICHAR FERENCZ
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 68. SZ.

1126/1909.

Hirdetés.

Tolnavármegye, Dombóvári járáshoz tartozó Gyulaj község előljárósága a község képviselőtestületének 55/1908 és 28/1909 sz. határozata alapján hirdeti, hogy a község tulajdonát képező gyulaji 462 sz. betétben A I. 7226, 7229, 7230, 7231, 7234, 7235 hrszámok alatt felvett

vizesmalom lakházzal

és hozzátartozó szántó- és rétfölddel (2 hold 222 □-öl) nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek Gyulaj község házábanál **1909. évi június hó 27-én d. e. 10 órakor** örökáron eladatni fog.

Árverési feltételek a községi irodában bármikor megtekinthetők.
Gyulaj, 1909. május 27.

Kiss Pál s. k.
jegyző.

Szabó Péter s. k.
bíró.

Ideális arc-kréme a zsirtalan
DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra
Az arcznak üde színt kölcsönöz és
azt bársonypuhává teszi.

Ejjeli használatra a zsirszerű
DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű
arctisztatlanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor I kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-
tárában Szekszárdon.

Szőlőoltvány!

Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves gyökerű száza	20 K
Gyökeres fásoltvány	180 »
» szépséghibával	90 »
» zöldoltvány	160 »
Sima	90 »
Gyökeres riparia portalis vastag	32 »
» 2 éves	40 »
Sima riparia portalis	18 »
» vékony	8 »
Gyökeres hazai nemes vessző	30 »
Sima	10 »

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogy ha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s a pénzt visszaadom.
Arjegyzék ingyen. Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Borárak:

Gyöngyösi siller	Hl. 32 K
Visontai	36 »
Gyöngyösi fehér asztali	34 »
» pecsénye	38 »
Visontai Rizling	44 »
» Muskotály	70 »
» vörös bikavér	70 »

Székely I. József

Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

2150/1904. sz. m. kir. belügyminiszteri rendelet szerint minden gazdának kötelessége gőzcséplőjét, járgányát mentőszekrényvel ellátni; ez indított arra, hogy mentőszekrényekben és azok kiegészítésére szolgáló cikkekben óriási raktárt létesítsék. Tolnamegye központján lévén, igyezeknek beszerzését a t. gazdaközönségnek megkönnyítem.

Mentőszekrények

teljes felszereléssel

Gőzcséplőhöz	35 korona
Járgányokhoz	8 „
Gyárak és malmokhoz	38 „

A válasz-levelezőlap felhasználásával kérem b. rendelésével megtisztelni.

Tisztelettel

„Garay“ drogéria

Szekszárd, Széchenyi-u, dr. Hangel-ház.

Telephon-szám 64.

MAYFARTH PH. és TSA

szabadalmazott

önműködő „SYPHONIA“-ja mégis a legjobb permetező

szőlőknek, komi's ültetvényeknek, gyümölcsfa-károsítók kiirtására, levélbetegségek ellen való védekezésre, a szegecs és tormáncs stb. megsemmisítésére.

Horozható és kocsira szerelt permetezők 10, 15, 60 és 100 liter folyadék számára petroleum-keverő-készülékkel vagy anélkül.

Tessék ábrázolatot és leírást kérni a cégtől

MAYFARTH PH. és TSA

gépgyárak, különleges gyár borsajtók és gyümölesértékesítő

Több mint 620 arany-, ezüst-melérem stb. kintüntetve.

BÉCS II/1, Taborstrasse 71.

Kimerítő képes árjegyzék ingyen. — Képviselek és viszontelárusítók kívántatnak.

10-10

Csak szakértő kereskedőktől vásárolhatunk előnyösen!

A Styria- és Demokrata kerékpárok

Két évi jótállás!

az elsők között is elsők.

Két évi jótállás!

Az összes alkatrészekből, acetylén-lámpákból, csengők, kúrtók stb. felszerelési tárgyakból és a legjobb minőségű kerékpárgummikból állandó, nagyválasztéku raktár.

Jó minőség! Olcsó árak!

Nagy javító műhelyünkben mindenféle munkát olcsón és pontosan készítünk.

Puch-motorkerékpárok és automobilon tolnamegyei képviselői. — Használt kerékpárokat becsorélunk.

Kedvező részletfizetések!

Arjegyzék ingyen.

Az eredeti AFRANA és WETTINA

varró- és műhímzőgépek a legtökéletesebb gyártmányok.

Singer család, karikahajós, Central-Bobbin és iparos varrógépeink körforgó szerkezettel a legtartósabbak, miért is minden varrógépért 10 évi kezességet vállalunk.

Kedvező fizetési feltételek.

Nagy varrógép- és kerékpárjavító műhely.

Használt varrógépeket becsorélunk.

Alkatrészek az összes rendszerű varrógépekhez. — Szakértő műgépészünket kívánatra bárhova vidékre is kiküldjük.

Tolnamegye legnagyobb gépraktára.

Tökéletes

Beszélőgépek (Grammophonok)

éshanglemezek, a legjobb felvételek, nagy választékban, részletfizetésre is

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép-, kerékpár- és gazdasági gépek raktárában

Szekszárd, Kaszinó-bazár.